

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

Любка О.В.

20 20 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВО-БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ**

для студентів

галузь знань **11 Математика та статистика**
спеціальність **111 Математика 112 Статистика**
освітній рівень **перший (бакалавр)**
освітня програма **Математика, Статистика**
вид дисципліни **вибіркова**

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2020/2021**
Семестр **7**
Кількість кредитів ECTS **3**
Мова викладання, навчання
та оцінювання **українська**
Форма заключного контролю **залік**

Викладачі: Яфінович Олена Богданівна, кандидат економічних наук, доцент
кафедри фінансів

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

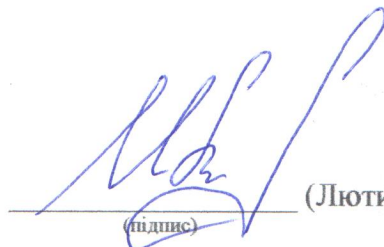
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробники: Яфінович Олена Богданівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів

Затверджено на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 1 від «27» 08 2020 р

Зав. кафедри фінансів
«27» 08 2020 р.

(підпис) (Лютый І.О.)

Схвалено науково - методичною комісією економічного факультету

Протокол від «31» 08 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії
(підпис) (Магомедова А.М.)

Схвалено науково - методичною комісією механіко-математичного факультету

Протокол від «31» 08 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії
(підпис) (Олійник А.С.)

1. Мета дисципліни – формування цілісної системи знань про сутність і форми прояву фінансів, оптимізацію фінансових відносин у суспільстві, механізм функціонування і впливу фінансів, склад і структуру фінансової системи, фінансові органи та інституції, засади формування та функціонування окремих сфер та ланок фінансової системи; сформувати уміння і навички щодо об'єктивної оцінки економічних процесів для вирішення актуальних питань теорії та практики фінансів.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

До початку вивчення цього курсу студенти повинні:

1. мати узагальнені знання про процеси та явища у суспільстві, про політико-правові та соціально-економічні основи життя суспільства;
2. вміння збирати та аналізувати інформацію щодо подій, процесів та явищ соціально-економічного життя суспільства;
3. володіти елементарними навичками використання інформаційних джерел; наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення до соціально-економічних подій та явищ; навичками публічних виступів та підготовки презентацій.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна розкриває необхідність і сутність фінансів, закономірності функціонування фінансової системи в сучасних умовах та як однієї з основних її складових - бюджетної системи; економічну сутність та необхідність соціального страхування; функціонування міжнародних фінансів та принципи організації фінансів господарських суб'єктів. Окрема увага приділяється державному боргу та борговій політиці держави, що впливає на фінансову безпеку країни в цілому.

4. Завдання (навчальні цілі): сформувати *загальні компетентності* - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-3); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-4); знання й розуміння предметної області та професійної діяльності (ЗК-5); здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово (ЗК 6); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9); здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 10); здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 11); здатність працювати автономно (ЗК 14); визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК 15); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК 16); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 17); *фахові компетентності* - здатність здійснювати логічні математичні міркування із чітким зазначенням припущень та висновків (СК-3); здатність до математичного формулювання задач та вибору методів їх розв'язання (СК-4); здатність робити якісні висновки з кількісних даних (СК-7).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміння; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни*
Код	Результат навчання			
Знати:				
1.1	структуру фінансової системи країни, її елементи (сфери та ланки) та характер взаємозв'язку між ними	Лекція, самостійна робота	Участь в дискусії на лекціях; виконання ситуаційних вправ, написання модульної та підсумкової роботи	10%

1.2	світові тенденції, актуальні проблеми та особливості фінансової системи України	Лекція, самостійна робота	Участь в дискусії на лекціях; виконання ситуаційних вправ, написання модульної та підсумкової роботи	10%
1.3	нормативно-правову базу щодо організації діяльності та функціонування основних сфер та ланок фінансової системи України, зокрема бюджетної системи	Лекція, самостійна робота	Виконання ситуаційних вправ, участь в дискусії на лекціях, написання модульної та підсумкової роботи	8%
1.4	основні напрямки діяльності фінансових інститутів в Україні, особливості їх еволюції	Лекція, самостійна робота	Виконання ситуаційних вправ, участь в дискусії на лекціях, написання модульної та підсумкової роботи	10%

Вміти:

2.1	визначати основні параметри функціонування фінансової системи країни, її окремих сфер та ланок, зокрема бюджетної системи	Лекція, самостійна робота	Виконання практичних вправ, індивідуальне завдання, написання модульної та підсумкової роботи	8%
2.2	застосовувати соціально-економічні знання в своїй професійній та громадській діяльності	Самостійна робота	Презентація самостійного дослідження	2%
2.3	визначати та розкривати сутність актуальних соціально-економічних проблем сучасного суспільства, їх умови і чинники виникнення та врегулювання	Лекція, самостійна робота	Виконання ситуаційних вправ, участь в дискусії на лекціях, написання модульної та підсумкової роботи	5%
2.4	критично оцінювати знання про соціально-економічні явища та процеси, що відбуваються у фінансовій системі України і представлені в масовій свідомості, публікаціях в ЗМІ тощо	Самостійна робота	Презентація самостійного дослідження	2%
2.5	добирати та систематизувати інформацію економічного характеру для характеристики стану та окремих проблем у фінансовій системі України, зокрема її складовій – бюджетній системі	Самостійна робота	Індивідуальне завдання, обґрунтування власних рішень під час вирішення ситуаційних вправ.	5%

Комунікація:

3.1	презентувати результати самостійної роботи та здійсненої самостійної роботи у вигляді повідомлень, есе, презентацій	Самостійна робота	Індивідуальне завдання, обґрунтування власних рішень під час вирішення ситуаційних вправ та розрахункових задач.	10%
3.2	вести дискусію стосовно актуальних проблем фінансової системи України (пояснювати та доносити соціально-економічну інформацію, ідеї, проблеми, рішення)	Лекція	Участь в дискусіях на лекціях, написання модульної та підсумкової роботи	2%
3.3	використовувати знання іноземних	Самостійна	Підготовка	2%

	мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої соціально-економічної літератури в процесі написання самостійних робіт	робота	індивідуального завдання	
Автономність та відповідальність:				
4.1	самостійно шукати та критично опрацювати літературу із соціально-економічних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Підготовка індивідуального завдання	4%
4.2	нести відповідальність за достовірність інформації, яка повідомляється та використовується при написанні самостійних робіт	Лекція, самостійна робота	Участь в дискусіях на лекціях; виконання ситуаційних вправ та індивідуального завдання	5%
4.3	саморозвиватися і самовдосконалюватися	Самостійна робота	Участь в дискусії на лекції; підготовка індивідуального завдання	2%
	Написання підсумкової залікової роботи			15%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)			
	1.1	2.1	3.1	4.1
	1.2	2.2	3.2	4.2
	1.3	2.3	3.3	4.3
	1.4	2.4	2.5	
Здійснювати професійну письмову й усну комунікацію українською мовою та, принаймні, однією з іноземних мов (PH-1)	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання 100 балів максимум / 60 балів мінімум:

1. Дискусії під час лекцій – 5 балів / 3 бали
2. Бліц-опитування, доповнення – 15 балів / 7 бали
3. Виконання практичних вправ, розрахункових завдань – 20 балів / 14 балів
4. Індивідуальне самостійне завдання – 25 балів / 15 балів
5. Контрольні роботи (№1 (теми 1-8) та №2 (теми 9-14)) – 20 балів / 12 балів
6. Підсумкова залікова робота – 15 балів / 9 балів

- підсумкове оцінювання у формі заліку передбачає оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій чи усній формі.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 51, максимум 75 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 9, максимум 15 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	51	9	60
Максимум	75	15	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрове проведення та оцінювання таких видів робіт, як: дискусії теоретичного характеру, кейс-стаді, виконання ситуаційних вправ, розрахункових завдань та контрольні роботи здійснюється під час лекційних занять, які відбуваються за розкладом у визначеній в ньому аудиторії.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
1.	Необхідність і сутність фінансів	2	-	4
2.	Фінансова система та її елементи	2	-	6
3.	Бюджет і бюджетна система.	2	-	4
4.	Доходи та видатки державного бюджету.	2	-	6
5.	Бюджетний дефіцит.	2	-	4
6.	Бюджетний процес на державному рівні	2	-	6
7.	Місцеві фінанси. Особливості фінансового забезпечення місцевого самоврядування.	4	-	4
8.	Податки, податкова система та податкова політика. Система органів державної податкової служби.	2	-	4
9.	Оподаткування населення та підприємств України	4	-	8
10.	Державні фонди цільового призначення. Особливості їх доходів та видатків.	4	-	8
11.	Державний борг та боргова політика	2	-	6
	ВСЬОГО	28	0	60

Загальний обсяг **90 год**, в тому числі:

Лекцій – **28 год**.

Консультації – **2 год**.

Самостійна робота - **60 год**.

9. Рекомендовані джерела:

Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Базилевич В. Д. Державні фінанси: [навч. посібн.] / В.Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – К.: Атіка, 2010. – 820 с.

2. Фінанси: [підручник] / [І.О.Лютий, С.Я Боринець, З.С.Варналій та ін.]; за ред. д.е.н., проф. І.О.Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. - 728 с.
3. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія). – К.: КНЕУ, 2008
4. Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 7-ме вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.
5. Місцеві фінанси: Підручник / авт. кол. за ред. О.Б.Жихор, О.П.Кириленко. – К.: УБС НБУ, 2015. – 579 с.

Додаткова:

6. Аранчій В.І., Чумак В.Д., Смолянська О.Ю., Черненко Л.В. Фінансова діяльність підприємств: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 240 с.
7. Бедринець М.Д. Фінанси підприємств: [навч. посіб.] / М.Д. Бедринець, Л.П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
8. Боди Э., Мертон Р. Финансы: уч. пособие / пер. с англ. Изд-во «Вильямс», 2007. – 592 с.
9. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: [підручник] / С.Я. Боринець. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 494 с.
10. Бюджетна система: навчальний посібник / укладачі: Р.С. Сорока, І.Г. Благуно. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 236 с.
11. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
12. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / [З.С. Варналій, Т.В. Бугай, С.В. Онищенко].– Полтава: ПолтНТУ, 2014.– 270 с.
13. Варналій З.С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.
14. Василик О.Д. Теорія фінансів: навч. посібник / О.Д. Василик – К.: Атіка, 2005. – 480 с.
15. Державне бюджетування в Україні: сутність та основні детермінанти / [З.С. Варналій, К.В. Коваленко, С.В. Онищенко, І.В. Савич]; за ред. З.С. Варналія. – К.: Знання України, 2016. – 395 с.
16. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки: пер. с нем. / Шарль Бланкарт; за заг.ред. С.І. Терещенко, О.О. Терещенко. – К.: Либідь, 2000. – 654 с.
17. Деттер Д. Державне багатство народів /Даг Деттер, Стефан Фельстер. – Видавництво Старого лева, 2017. – 328 с.
18. Карлін М.І. Державні фінанси України: Навч. посіб.– К.Знання, 2008
19. Кудряшов В.П. Курс фінансів. Навчальний посібник – К.: Знання, 2008
20. Лондар С.Л., Тимошенко О.В. Фінанси: Навч. посіб. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 384 с.
21. Луніна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. – К.: Наукова думка, 2006
22. М. Бунге: сучасний дискурс / за ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2005. – 697 с. – (Славетні постаті).
23. Мартинас-Васкес Х, Алм Дж. Державні фінанси в розвиткових та перехідних країнах./ Пер. з англ.– К: К.І.С., 2007.
24. Місцеві фінанси: [підруч.] / за ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2015. – 448 с.
25. Національні фінанси: [підручник] / [В.І. Грушко, О.С. Наконечна, О.Г. Чумаченко]; за ред. В.І. Грушка; ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК". – К.: ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК", 2017. – 656с.
26. Немец Ю., Глен Райт. Державні фінанси: теорія і практика перехідного періоду в Центральній Європі. – Київ: Основи, 1998
27. Осипчук Л.Л. Основи казначейської справи. – К., 2006
28. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн.– К.: Знання, 2006
29. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
30. Пушкарєва В.М. История финансовой мысли и политика налогов. – М. 2008

31. Реформування бюджетної системи України на інноваційних засадах: монографія / колектив авторів [заг. редакція Ф.О. Ярошенка]. – К.: Міністерство фінансів України, 2010. – 544 с.
32. Рожко О.Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку: [монографія] / О.Д. Рожко. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016.– 360 с.
33. Романенко О.Р. Фінанси: Підручник. – К.: КНЕУ, 2009
34. Слухай С.В. Міжбюджетні трансферти у постсоціалістичних країнах: від теорії до реалій. Монографія. – Київ: Арттек, 2002
35. Соколовська А.М. Основи теорії податків: Навчальний посібник. - К.: 2010
36. Стігліц Дж. Е. Економіка державного сектора. – Київ: Основи, 1998.
37. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. – К.: КНЕУ, 2003. –554 с.
38. Управління державним бюджетом України: підручник / колектив авторів [загальна редакція М.Я. Азарова]. – К.: Міністерство фінансів України, 2010. – 816 с.
39. Управління фінансами суб'єктів господарювання : практикум: [навч. посіб.] / [А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І. В. Колесова та ін.]; за ред. А.П. Вожжова. – К.: Знання, 2014. – 324 с.
40. Федосов В.М., Юрій С.І. Теорія фінансів. Підручник – К.: Центр учбової літератури, 2010
41. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. - 320 с.
42. Фінанси: навчальний посібник / [І.С. Волохова, Н.А. Шикіна, О.Г.Волкова]. – Одеса: Одеський національний економічний університет, 2018. – 263 с.
43. Фінансова думка України: [в 3-х томах] / В. Федосов, П. Юхименко, С. Юрій, С. Левочкин. – К.: Кондор, 2010. – Т.1. – 688 с., Т.2. - 736 с., Т.3. – 736 с.
44. Шелудько В. М. Фінансовий ринок: підручник / В. М. Шелудько. – К.: Знання, 2010. – 535 с.
45. Юрій С.І., Шаварина М.П., Шаманська Н.В. Соціальне страхування.: Підручник. – К.: Кондор, 2009 р.

Додаткові ресурси:

46. Сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
47. Сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
48. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
49. Сайт Рахункової палати України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>
50. Сайт Євростату (статистичної організації Європейської Комісії) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>
51. Сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
52. Сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
53. Сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://www.minfin.gov.ua>
54. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
55. Сайт Державної аудиторської служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
56. Сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://tax.gov.ua/>
57. Сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://customs.gov.ua/>
58. Сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>